

Tillväxtföretag behöver mer kompetent kapital i tidiga skeden

Förslag april 2010

INNOVATION
FÖR TILLVÄXT

Olika möjligheter till stöd i tidiga skeden

För företag i de allra tidigaste skedena finns vissa möjligheter att få stöd och kapital genom Vinnova, Almi, Innovationsbron, olika företagsinkubatorer och inte minst nätverk av affärsänglar. Dessa aktörer gör värdefulla insatser som kan utvecklas ytterligare.

Svårare i nästa steg – därför behövs de nya fonderna

Samtidigt är det viktigt att konstatera att ett innovativt tillväxtföretag upplever en fas i sin utveckling där behovet av kapital är så stort att inte privata investerare kan fylla det. Vi talar om investeringsbehov på minst 3–50 miljoner kronor under 5–8 år per företag för att bland annat täcka ett underskott.

Under denna fas behöver också företaget managementstöd – dvs tillgång till kompetent kapital – inom områden där de egna resurserna är otillräckliga. Internationell erfarenhet visar att väl fungerande venture capital-fonder kan fylla båda dessa behov.

Växande företag behöver kompetent kapital

Utgångspunkten för vårt förslag är att företag som vill växa behöver kompetent kapital för att lyckas. Med kompetent kapital menar vi investerare som, förutom att bidra med direkt kapital, är aktiva i företagets utveckling genom att exempelvis bidra med erfarenhet, kunskap, råd, ledarskap, nätverk samt genom att ställa krav och på andra sätt "coacha" ledningen.

Vitamininjektion till den svenska venture capital-marknaden

De svenska venture capital-fondernas prestationer under de senaste tio åren har varit blandade. Många som startades under IT-boomen saknade tillräcklig kompetens och uthållighet och är inte längre aktiva. Under de senaste åren har mycket få nya fonder satts upp. Venture capital-marknaden i Sverige behöver därför en kraftig injektion

Sammanfattning

En ny typ av fonder behövs i Sverige idag – fonder som kan bidra till att lyfta svenska innovativa tillväxtföretag. Sverige behöver fler företag som vill växa och skapa nya jobb. Men de förslag som finns för att få privatpersoner att investera i mindre företag är viktiga men inte tillräckliga.

Många innovativa företag med stor utvecklings-potential behöver löpande ett kapitaltillskott under sina första år. Fonder med riskkapital för tillväxtbolag, så kallat venture capital, kan då spela en avgörande roll. Därför föreslår IVA-projektet **Innovation för tillväxt** en ny sorts fonder, där staten genom sin medverkan stimulerar institutionellt kapital att bidra till framväxten av innovativa företag.

På de följande sidorna beskrivs förslaget närmare. Vi ger också en översikt över skatteincitamentens betydelse för riskkapitalförsörjningen. Att komma med förslag inom detta viktiga område har dock inte varit uppgiften för den arbetsgrupp som arbetat fram förslaget om fonderna. I arbetsgruppen ingick följande personer:

Johan Hernmarck (Provider Venture; ordf), **Jan Herin** (Företagarna), **Marie Reinius** (SVCA), **Torbjörn Spector** (Svenskt Näringsliv), **Ulf Söderholm** (Andulf Advokatbyrå), **Marie Wall** (VINNOVA), **Aleksandar Zuza** (IF Metall), **Ted Fjällman** (IVA; projektledare) och **Jan Westberg** (IVA; kommunikatör och skribent)

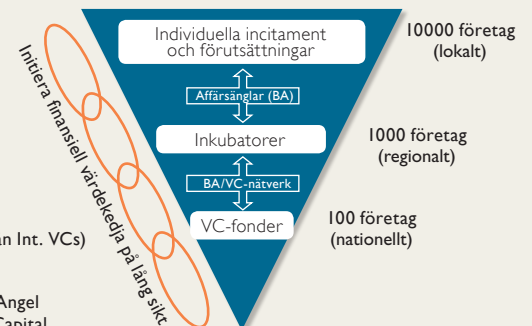
Den finansiella värdekedjan

0,1–1 MSEK

1–3 MSEK

3–50 MSEK
(+>50 MSEK från Int. VCs)

BA = Business Angel
VC = Venture Capital

genom att i första hand internationellt institutionellt kapital med sin kompetens engagerar sig i Sverige.

En ny typ av fonder

Därför föreslår vi att staten under en begränsad tidsperiod engagerar sig i en ny typ av fonder. Dessa bygger på ett samarbete mellan å ena sidan ett nationellt och internationellt institutionellt kapital som söker god avkastning i svenskbaserade fonder och å den andra staten som vill bidra till tillväxten av innovativa tillväxtföretag med stor förmåga att skapa nya jobb

Managementteamet prövas noga

För att starta en fond krävs att ett managementteam arbetar fram en inriktning på denna genom en noggrann kartläggning av ett betydande antal svenska företag med tillväxtpotential.

Först när de institutionella placerarna sagt ja engagerar sig staten och går in med en lika stor summa i den aktuella fonden. Staten ska också ha möjlighet att investera en andra gång i en framgångsrik fond.

För att öka incitamenten för det institutionella kapitalet och de bästa managementteamerna begränsar staten sitt avkastningskrav.

Inriktningen måste stämma med statens angivna förutsättningar

För att komma ifråga måste en fonds inriktning stämma med statens angivna förutsättningar:

- investeringssteamet ska vara baserat i Sverige
- fonden ska investera i innovativa företag i Sverige med stor tillväxtpotential
- det ska finnas möjlighet till den höga avkastning och risknivå som utmärker venture capital-fonder av hög kvalitet.

Staten ska dock inte föreskriva någon bestämd branschinriktning; hållbarheten i denna har redan prövats när de institutionella placerarna givit sitt investeringslöfte.

Utväxling på den statliga investeringen

Staten är en katalysator för det nya fondsystemet genom att utfästa sig att satsa maximalt 5 miljarder kronor under fyra år i ett antal fonder, efter att institutionella placerares utfäst sig att investera. Statens investering blir omkring 0,5 miljarder per fond. Finansieringen kräver en omfördelning av en mindre del av de miljarder som årligen satsas på att stimulera tillväxtföretag. Erfarenheten visar att en venture capital-fond bidrar till investeringar i fondens portföljbolag från andra aktörer än de ursprungliga. Vi kan därför räkna med att statens satsning på 5 miljarder i de aktuella fonderna leder till ytterligare investeringar på minst det dubbla!

SKATTEINCITAMENT FÖR RISKKAPITALFÖRSÖRJNING

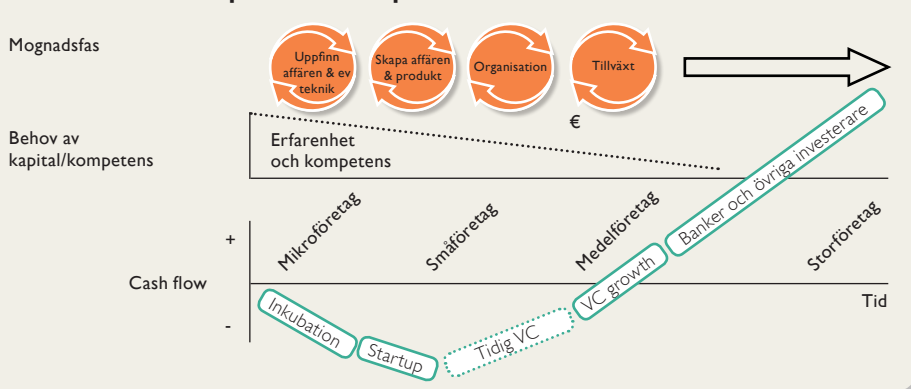
Skatteincitaments roll för riskkapitalförsörjningen är viktigt. Att komma med förslag inom detta område har dock inte varit uppgiften för den arbetsgrupp som tagit fram förslaget om nya fonder. Syftet med översikten nedan är att stimulera till och ge underlag för ytterligare diskussioner

Bristande kapitalförsörjning till innovativa företag

Enligt studier i USA och Europa, inklusive Sverige, finns det ett så kallat finansiellt gap eller marknadsmisslyckande för nystartade företag när det gäller kapitalförsörjning. Det gäller inte minst tillväxt-orienterade innovativa företag.

Kapitalbristen har många orsaker. Men klart är att utformningen av skattesystemet

Skilda behov av kapital och kompetens i olika tillväxtfaser

påverkar incitamenten för ekonomiska aktiviteter, bland annat kapitalförsörjning av innovativa tillväxtföretag.

Kapitalbeskattningen har särskild betydelse

Av särskild betydelse är kapitalbeskattningen, det vill säga de skatter som tas ut på kapitalinkomster och kapitaltillgångar. Denna beskattning är också den som är mest utsatt för internationell konkurrens.

International Bureau of Fiscal Documentation, IBFD, har på uppdrag av Svenskt Näringsliv 2009 genomfört en kartläggning av ägarbeskattningen i Sverige och 33 andra länder. Studien omfattar såväl bolags- som personbeskattning och omfattar i princip alla typer av kapitalinkomster, till exempel utdelningar, kapitalvinster och räntor. Även olika typer av relevanta särregleringar ingår, till exempel förekomsten av partiell beskattning, avdragsrätt och olika möjligheter till förlustutjämning över tiden.

Hög skattenivå i Sverige jämfört med andra länder

Av IBFD-rapporten framgår att den genomsnittliga kapitalskattesatsen i omvärlden är 17 procent. Sveriges normalskattesats för kapitalinkomster är 30 procent.

När man beaktar dubbel-beskattningen, det vill säga att skatt ofta tas ut i såväl bolag som hos ägare, uppgår den genomsnittliga sammantagna effektiva skattesatsen i omvärlden till knappt 35 procent. Motsvarande siffra är i normalfallet 48 procent i Sverige.

Mot bakgrund av de analyser som pekar på ägarbeskattningens betydelse skulle en sänkning av kapitalbeskattningen till en internationellt mera konkurrenskraftig nivå

inverka positivt på kapitalförsörjning, företagande och sysselsättning i Sverige.

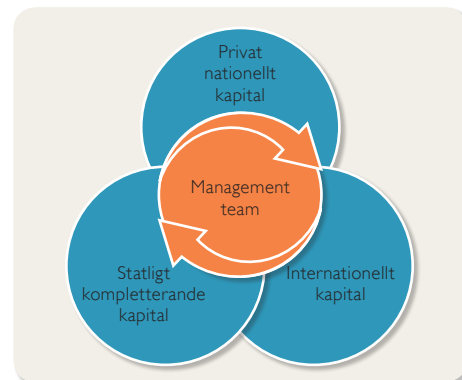
Förbättringar har skett

På senare tid har vissa förbättringar skett, bland annat av de så kallade 3:12-reglerna för beskattning av fåmansföretag. Detta kan ses som en början till mera generella åtgärder på kapitalbeskattningens område. Färdiga förslag om riskkapitalavdrag och utdelningsavdrag finns också från skatteincitamentsutredningen.

Skattesystemet viktigt för Sveriges konkurrenskraft

Andra skatter än kapitalbeskattning påverkar också i större eller mindre utsträckning tillgången på riskkapital och i en global ekonomi måste alla villkor för företagen vara konkurrenskraftiga.

Det är angeläget att ta tillvara de många möjligheter som finns att genom åtgärder på skatteområdet förbättra kapitalförsörjningen i innovativa tillväxtföretag och därmed också Sveriges internationella konkurrenskraft och den samhällsekonomiska utvecklingen.

PROJEKTET INNOVATION FÖR TILLVÄXT

Vilka är Sveriges styrkor? Hur får vi fler innovationer? Vad krävs för att få små- och medelstora företag att växa? Hur omsätter man forskningsresultat till produkter?

Detta är exempel på frågor för projektet *Innovation för tillväxt*. Projektet kommer att utifrån befintliga analyser se över vilka konkreta åtgärder som behöver vidtas för att skapa ett mer gynnsamt innovationsklimat i Sverige och som får fler företag att växa. Fokus ligger på dialog och aktiviteter. Läs mer på www.iva.se/innovation

KUNGL. INGENJÖRSVETENSKAPSÅKADEMIEN

i samarbete med

